USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **N. N. Q.,** zastoupený Mgr. Davidem Netušilem, advokátem se sídlem Politických vězňů 911/8, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2017 č. j. OAM-174/ZA-ZA11-HA10-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 1. 2018, č. j. 60 Az 66/2017 – 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozsudkem uvedeným v záhlaví zamítl krajský soud žalobu proti rozhodnutí žalovaného rovněž popsanému v záhlaví (dále „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Doplňková ochrana nebyla udělena kvůli existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu.

[2] Krajský soud se zabýval žalobcovou námitkou, že žalovaný při posuzování podmínek pro udělení humanitárního azylu pochybil, neboť nedostatečně zjistil skutkový stav, nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“).

[3] Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný při posuzování existence „vážného zločinu“ dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu zohlednil nejen kategorizaci dle českého právního řádu, nýbrž i to, že šlo o úmyslný trestný čin (prodej a přechovávání

psychotropní látky) spáchaný ve značném rozsahu za účelem materiálního prospěchu, a s tím související dopad na společnost. Žalovaný tak postupoval v souladu s kvalifikační směrnicí a judikaturou Soudního dvora.

[4] Stejně tak neshledal krajský soud pochybení v postupu správních orgánů, které by zapříčinilo nezákonnost či nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Měl za to, že jeho jednání nedosáhlo intenzity vážného zločinu ve smyslu kvalifikační směrnice a že ohledně této skutečnosti a jeho poměrů nebyl v řízení dostatečně zjištěn skutkový stav, zejména vztahy stěžovatele k jeho dětem žijícím na území ČR, majícím českou mentalitu a neovládajícím vietnamský jazyk.

[6] Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, byla by nepřijatelná (k důvodům přijatelnosti viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] Mezinárodní ochrana slouží lidem, kteří jsou v zemi původu vystaveni taxativně vymezeným specifickým nebezpečím a obecně není prostředkem pro řešení jiných jejich problémů (osobních, rodinných či ekonomických). Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území České republiky není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 – 43).

[9] Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, v rozhodném znění, [d]*oplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu*.

[10] V rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28, Nejvyšší správní soud k problematice § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu uvedl, že se jedná *„o promítnutí úpravy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), která od 21. prosince 2013 nahradila směrnici č. 2004/83/ES* [...] *Výkladem pojmu závažný nepolitický čin užitého v čl. 12 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice se zabýval Soudní dvůr EU v rozsudku ze dne 9. listopadu 2010 ve spojených věcech C-57/09 a C-101/09, Spolková republika Německo proti B a D, v němž dospěl k závěru, že vyloučení osoby z postavení uprchlíka je podmíněno individuálním přezkumem konkrétních skutečností (odstavec 94 odůvodnění)* [...] *závěr o tom, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na to, že byl žadatel odsouzen za spáchání činu, který je vnitrostátním trestním právem označován za zvlášť závažný zločin. Ačkoli může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva*

jedním z kritérií, ke kterým je žalovaný povinen přihlédnout (jakkoli kritériem výchozím), z hlediska požadavku souladnosti rozhodnutí o mezinárodní ochraně s kvalifikační směrnicí nemůže být jediným. V kontextu případu stěžovatele budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, povaha a závažnost činu spáchaného stěžovatelem a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal. Na tomto místě Nejvyšší správní soud pouze upozorňuje, že podle výše citovaného rozsudku Soudního dvora ve věci Spolková republika Německo proti B. a D. skutečnost, zda cizinec je či není aktuální hrozbou pro bezpečnost ve státě, v němž žádá o mezinárodní ochranu, není pro aplikaci vylučovací klauzule zahrnující spáchání vážného zločinu relevantní (odstavce 104 a 105 odůvodnění).“

[11] Usnesením ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 – 28, odmítl Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou kasační stížnost směřující proti právnímu posouzení krajského soudu, že spáchání zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy dle § 283 odst. 1 a odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, pro nějž byl pachatel i pravomocně odsouzen, je vážným zločinem ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Soud zde konstatoval, že se jedná o „*trestný čin úmyslný a stěžovatel jej spáchal ve velkém rozsahu. Jedná se o zvlášť závažný zločin dle trestního zákoníku a též obecně je takové jednání považováno za vážné. Závažnost je dána též dopadem a mírou devastačního účinku užívání drog na zdraví jejich konzumentů a též souvisejícím negativním dopadem na celou společnost. Žalovaný odkázal též na mezinárodní úmluvy o boji proti nedovolené výrobě drog a obchodu s nimi, přičemž Organizace spojených národů považuje tyto jevy za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a nepříznivé ovlivnění společnosti. Stěžovatel se trestné činnosti dopouštěl ve velkém rozsahu a na trestné činnosti se aktivně podílel. Nejvyšší správní soud považuje takové odůvodnění v posuzovaném případě za dostačující. Žalovaný nevycházel pouze z kvalifikace jednání dle trestního zákoníku (zvlášť závažný zločin), ale odkázal též na mezinárodní úmluvy, které výrobu drog obecně kvalifikují taktéž jako závažné protiprávní jednání. Ve vztahu ke konkrétní situaci stěžovatele pak vzal žalovaný v úvahu skutečnost, že jednání stěžovatele bylo úmyslné, na výrobě drog se aktivně podílel a činil tak ve velkém rozsahu.* [...] *Stěžovatel žalovanému vytýká, že se blíže nezabýval jeho konkrétní situací. Neuvádí však zároveň žádné konkrétní okolnosti, které by svědčily ve prospěch stěžovatele, a žalovaný by je pominul. Konkrétními okolnostmi spáchání trestného činu se přitom žalovaný zabýval.*“ V nyní projednávané věci je skutková situace obdobná jako v případě výše citovaného usnesení, neboť stěžovatel byl rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 5. 2. 2013, č. j. 2 T 192/2012 - 270, uznán vinným ze spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku. Žalovaný, stejně jako krajský soud, i v nyní projednávaném případě uvedli, na základě jakých skutečností hodnotili tento trestný čin jako vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Jejich odůvodnění je dostatečné. Stěžovatel opakovaně bagatelizuje závažnost jím spáchaného trestného činu tím, že mu byl uložen trest odnětí svobody při dolní hranici trestní sazby. Nemá pravdu – i méně intenzívní konkrétní škodlivost trestného činu, jehož se stěžovatel dopustil, je-li stále v mezích kvalifikované skutkové podstaty podle výše uvedeného ustanovení trestního zákoníku, tedy jde-li o čin spáchaný ve značném rozsahu, zpravidla znamená, že ve smyslu azylového práva jde o vážný zločin. Závěr krajského soudu, že se stěžovatel dopustil

vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, je tedy plně v souladu s dosavadní judikaturou k daným problémovým okruhům.

[12] Stejně tak je plně v souladu s dosavadní judikaturou, pokud žalovaný na základě této skutečnosti rozhodl, že doplňkovou ochranu nelze udělit. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 - 119, uvedl, že *„jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany bude zjištěn některý z důvodů uvedených v § 15 nebo § 15a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, rozhodne Ministerstvo vnitra o neudělení mezinárodní ochrany; není dále povinno zjišťovat případnou existenci důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu.“* K námitce stěžovatele, že přestože se dopustil vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, mu měla být udělena doplňková ochrana, neboť si svůj trest již odpykal, se v tomtéž usnesení praví, že *„i v případě, že nebude žadateli udělena mezinárodní ochrana, nezůstane bez ochrany, protože mu může být ochrana poskytnuta podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců), který upravuje primární prostředky úpravy oprávnění cizího státního příslušníka dlouhodobě pobývat na území České republiky z jiných než azylově relevantních důvodů. Režim povolování pobytu cizinců na území České republiky je třeba považovat za základní a obecný nástroj úpravy pobytu cizích státních příslušníků v případech, kdy nejsou dány podmínky stanovené zvláštními předpisy, typicky v zákoně o azylu. Citovaný zákon respektuje zásadu non-refoulement, neboť stanoví, že rozhodnutí o správním vyhoštění cizince lze vydat pouze na základě závazného stanoviska Ministerstva vnitra, které posuzuje, zda je takové vycestování možné, tj. zda se na takového cizince nevztahují důvody znemožňující vycestování (§ 120a ve spojení s § 179 zákona o pobytu cizinců). Není-li takové vycestování možné, policie tuto skutečnost uvede v rozhodnutí o správním vyhoštění a cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky. Ustanovení § 179, které upravuje důvody znemožňující vycestování cizince, obdobně jako důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, sice obsahuje v odst. 3 a 4 také obdobné výluky, jaké jsou obsaženy v § 15a zákona o azylu, ovšem ani cizinec, na kterého by se tyto výluky vztahovaly, by nebyl navrácen do státu, kde by mu hrozila vážná újma. V takovém případě policie umožní cizinci vyhledat si nejdéle do 60 dnů přijetí v jiném státě. Pokud cizinec doloží, že přijetí v jiném státě nezískal, umožní mu policie podat žádost o udělení víza za účelem strpění pobytu na území České republiky (§ 179 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Vzhledem k tomu, že smyslem zákona o azylu je poskytnout ochranu osobám jiných států, které jsou vystaveny pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo jež mají z takového pronásledování důvodnou obavu, je i účelem doplňkové ochrany poskytnout žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jenž byl v řízení podle zákona o azylu z různých důvodů neúspěšný, ochranu před návratem do státu, v němž by byl vystaven negativnímu jednání pocházejícímu nebo připsatelnému tomuto státu. Proto závěry vyslovené v tomto usnesení platí i pro ust. § 14a a § 15a zákona o azylu.“*

[13] Rodinné poměry stěžovatele jsou pro účely užití vylučovací klausule nerozhodné. Udělení humanitárního azylu, kde mohly tyto poměry hrát roli, je v diskreci žalovaného, který z mezí diskrečního oprávnění nevybočil (k pojmu humanitárního azylu jako kombinace neurčitého právního pojmu a správního uvážení viz rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS) – u

stěžovatele se nejednalo o nikterak výjimečný případ v rámci případů tohoto druhu, o čemž svědčí již citovaná judikatura, jakož i judikatura zmíněná krajským soudem. Nelze připustit, aby humanitární azyl byl žadatelům, kteří se dopustili vážného zločinu, pravidelně udělován proto, že jejich děti či jiní rodinní příslušníci, s nimiž žadatel žije, dlouhodobě žijí a jsou zakořeněni v ČR či že je zde zakořeněn sám stěžovatel. Vylučovací klausule by takto v podstatné míře ztratila svůj smysl a účel. Krajský soud nevybočil z mantinelů daných rozhodovací činností Nejvyššího správního soudu, pokud závěry žalovaného aproboval.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal, že by kasační stížnost svým významem podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud dle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu